

Sınıf İçi Öğretim Teknolojilerinin Kullanılmasına Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri (Hatay İl Örneği)

Yavuz TOPKAYA^{1*} , Fatih KALKAR² , Telal GÜNEN³ ,
Mehmet KÜTLER⁴ , Erhan BOZKURT⁵ & Betül DOĞAN⁶

Gönderilme Tarihi: 07 Kasım 2022   Kabul Tarihi: 28 Kasım 2022
DOI: 10.52974/jena.1200447

Öz:

Bu çalışma, Hatay ili merkezinde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf içerisinde kullanmış oldukları öğretim teknolojilerine ilişkin görüş ve önerilerinin incelendiği bir araştırmadır. Araştırma, 2021-2022 yılı güz döneminde Hatay il merkezinde kamuya ait 5 farklı ortaokulda yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu çalışmaya dâhil edilen beş kamu ortaokulunda görev yapan 16 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan olgusal çalışma tekniği merkeze alınarak yürütülmüştür. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla ulaşılan veriler, bilimsel araştırma tekniklerinden biri olan içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma kapsamında ulaşılan nitel bulgular neticesinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojiye yönelik kavram bilgilerinin yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, sosyal bilgiler öğretmenleri bilgisayar, telefon ve tablet kullanımı konusunda bilgi düzeylerinin yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında teknolojik olanakların kalıcı öğrenmeleri beraberinde getirdiğini ve kalıcı öğrenme yaşantılarına etkide bulunacağı yönünde görüş ortaya koymuşlardır. Tüm bu verilerden hareketle bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Materyal, öğretmen, öğretim teknolojileri, sosyal bilgiler.

Abstract:

This study is research in which the opinions and suggestions of social studies teachers working in the city center of Hatay are examined. The research was carried out in 5 different public secondary schools in the city center of Hatay in the fall semester of 2021-2022. The study group of the research consists of 16 social studies teachers

Atf:

Topkaya, Y., Kalkar, F., Günen, T., Kütlér, M., Bozkurt, E. & Dođan, B., (2022). Sınıf içi öğretim teknolojilerinin kullanılmasına yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş ve önerileri (Hatay il örneği). *International Journal of Education and New Approaches*, 5(2), 198-212. <https://doi.org/10.52974/jena.1200447>

¹Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-9722-1114

²Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-3741-0455

³Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0003-3122-3613

⁴Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-2724-5839

⁵Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-9605-932X

⁶Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-7413-3349

*Corresponding Author: topkayay@gmail.com

working in three public secondary schools included in the study. The research was carried out by focusing on the factual study technique, which is one of the qualitative research designs. The data were obtained through a semi-structured interview form developed by the researchers. The data obtained through the semi-structured interview form were subjected to content analysis, which is one of the scientific research techniques. As a result of the qualitative findings obtained within the scope of the study, it is revealed that the social studies teachers' conceptual knowledge about technology is at a sufficient level. In addition, social studies teachers stated that their level of knowledge about the use of computers, phones and tablets is high. In addition, they expressed the opinion that technological opportunities bring permanent learning and affect their permanent learning experiences. Based on all these data, some suggestions were made.

Keywords: Material, teacher, instructional technologies, social studies.

GİRİŞ

İçinde bulunulan yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmelere bağlı olarak insan hayatının sürekli değişime uğradığı söylenebilir. Uygarlık tarihiyle birlikte bilimle paralel bir şekilde gelişim gösteren pozitif bilim dallarının sürekli gelişmesi insan hayatını da birçok açıdan kolaylaştırmıştır. Tanığı olduğu çağa ayak uyduran, beraber yaşadığı diğer insanlarla sağlıklı iletişim kurabilen ve sorumluluklarının farkında olan bireylerin yetiştirilmesinde eğitim kurumlarına çok büyük görevler düşmektedir. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü okullarda görev yapan ve yine eğitim-öğretim faaliyetlerinde en önemli bileşen olarak nitelendirilen nitelikli öğretmenlerin varlığıyla ancak bahsi geçen bu öğrenci profillerinin yetiştirilebileceği unutulmamalıdır (Güven, 2001). Günümüzün eğitim sistemi ile toplumun beklentisi, öğrencileri ezbercilikten kurtaran, bilgiye nasıl ulaşacağını bilen, sorgulayan, analiz ve sentezler yapabilen bireyler yetiştirebilmektir. Bireyleri yetiştirirken belirlenen amaçlara ulaşabilmede sınıftaki öğretmenin etkisiyle birlikte teknolojik araç gereç kullanmanın miktar ve boyutunun da çok büyük bir öneme sahip olduğu unutulmamalıdır (Göksel, 2007).

Eğitim öğretimin temel amacı bilgiyi ezberleyen ve aktarabilen değil, yorum yapabilen ve sorgulayabilen nesil yetiştirmektir. Bu nedenle çağdaş eğitim kurumlarının en temel hedefi eleştirel düşünme becerilerine sahip, bilşsel ve duyuşsal açıdan üst düzeyde olan, bilgiye nasıl ulaşacağını bilen fertleri yetiştirmektir. Bireylere düşünce yeteneğine sahip olabilmek için plan ve program sunmaktadır. Günlük hayatta karşılaşılabilecek her türlü zorluğa karşı bireyi gerçek dünyaya hazırlama Milli Eğitim sistemlerinin en temel amacı olarak ifade edilebilir (Paul, 1984). Sosyal bilgiler, işte bu noktada bireyi gerçek hayata karşı hazırlama misyonunu üstlenmektedir. Bu bağlamda var olan sosyal bilgiler derslerinin modern materyallerle birlikte teknolojik gereçlerle desteklenmesi gerekmektedir (Çetintürk, 2014). Çünkü bireyin hayatına şekil veren sosyal bilgiler dersinin sıradan bir şekilde işlenmesinin asıl misyonunu gerçekleştirmede yetersiz kalacağı su götürmez bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır (Göksel, 2007).

Hayat bilgisi, tarih ve coğrafya dersleri öğrencilerin öğrenme ortamına aktif bir şekilde katılımlarıyla ancak sağlıklı bir şekilde işlenebilen derslerdir. Bu konuda öğrencinin birçok duyu organına hitap eden bir öğrenme ortamı olması gerekir. Bu nedenle derslerde kullanılan teknolojik araçlarla birlikte tablo, grafik ve haritalar öğrenci merkezli bir yapıya sahip olmakla birlikte öğrencilerin katılımları ile de daha etkili bir yapıya dönüşen bir etkiye sahiptir. Öğrencinin aktif ve kalıcı öğrenmesini sağladığı gibi öğretmene de zaman tasarrufu sağlamaktadır (Vural, 2004). Sosyal bilgiler ders kitapları birey için günlük hayatta gerekli olan bilgilerin yer aldığı ders içi materyallerden biridir. Öğretmenler bu bilgileri günlük yaşamla araç- gereç kullanarak ilişkilendirilebilir. Günlük hayatımızla ilişkilendirebilme, olaylar

hakkında yorum yapabilmek ve bazı sonuçlara ulaşma ancak materyal kullanarak kalıcı hale gelebilir. Kalıcı öğrenmenin temeli, ders işlenişinde etkin olarak araç-gereç kullanılmasına bağlıdır. Öğrenme-öğretme sürecinde birey için önem arz eden bilgi, beceri ve tutumların ateryallerle desteklenerek işlenmesi gerekmektedir (Şimşek, 2002). Garton ve Graves, (2014) göre ise öğrenme-öğretme etkinliklerinde bilişim teknolojileri ve öğretim materyalleri çok önemli bir etkiye sahiptir. Zira öğretmenin öğrencileri motive etmesi, öğretimi daha ilgi çekici hale getirilmesi öğretim materyallerinin zenginliği ile gerçekleşir (Yani ve Ahmad, 2018). Eğitim öğretim teknolojilerinin kullanım amacı; Verimli ve etkili bir eğitim öğretim sağlayabilmek bilgilere sağlıklı ulaşabilmek, eğitim materyallerini daha ucuza edinebilmek ve öğrencilerin teknolojik materyalleri kullanma becerilerini geliştirmektir (Çalışkan & Karadağ 2006). Ders süreci içerisinde öğretim teknolojilerinin aktif bir şekilde kullanılmasına olanak sağlayan sosyal bilgiler dersinde de bu araç-gereçlerden faydalanılmaktadır. Çünkü sosyal bilgiler dersi kişinin toplumdaki görev ve sorumluluklarının farkına varması, iyi bir yurttaş olabilmesini hedeflemektedir. Yurttaşlık şuurunun kazandırılmasında insan haklarının öğretilmesinde, milli değerlerin geliştirilmesinde sosyal bilgiler dersi büyük bir öneme sahiptir. Yetiyecek neslin bağımsız düşünebilmeyi, yorum yapabilmeyi, kavrayabilmeyi, sorgulayabilmeyi, kendine güvenen bilinçli birer vatandaş olmayı sosyal bilgiler dersi aracılığıyla öğrenirler (Ulusoy & Gülüm, 2009).

Öğretmenler farklı disiplinlere ait konuları işlerken birçok öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmalı, bu yöntemleri kullanırken öğrencinin duyu organlarına hitap eden bilgisayar, akıllı tahta, flaş bellek, kamera, tarayıcı, ses kayıt cihazı, projeksiyon, cep telefonu vb. günümüzün güncel teknoloji araçlarını konuya uygun olarak öğretmenlerce etkili ve aktif olarak kullanılmalıdır. Eğitim öğretim faaliyetlerinde etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak için teknolojik materyaller mutlaka kullanılmalıdır. Teknolojik araçlar, öğrencinin öğrenme öğretme sürecinde etkili öğrenmeyi kalıcı hale getirmek, bireysel farklılıkları, öğrenme yöntem ve tekniklerini kullanarak eğitimin kalitesini arttırmak, kişinin ve toplumun taleplerini karşılayabilmek, sosyal adaleti, hukuk normlarını, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına yoğun bir şekilde derslerde kullanılmalıdır (Alkan, 1995). Sosyal bilgiler ve hayat bilgisi derslerinde teknolojik materyal kullanımının öğrenme öğretme sürecine; bilgiye hızlı ulaşma, konulara üst düzeyde motive olma gibi daha birçok farklı alanda fayda sağladığı bilinmektedir (Picard, 2009). Ayrıca eğitim öğretimde imkân eşitliği, eğitimin sürekliliği ve devamlılığı, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları içinde bulunan dönem içerisinde en fazla teknolojik materyaller aracılığıyla sağlanmaktadır (İşman, 2003).

Toplumsal gereksinimler doğrultusunda bireysel gelişimleri en üst düzeye çıkararak ve eğitim-öğretim etkinliklerine günceli yakalamayı amaçlayan teknolojik gelişmeler (Çetinkaya & Keser, 2004), bilhassa içinde bulunan bu yüzyılda günlük yaşamın birçok farklı tarafında önemini arttırarak uygarlık tarihinin vazgeçilmezlerinden biri haline gelmiştir (Kurt, Kuzu, Dursun, Güllüpnar & Gültekin, 2013). Günümüz dünyasında özellikle teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler eğitim öğretim faaliyetlerini de etkilemiştir. Eğitim öğretim faaliyetlerinde kaliteyi arttırmak, öğrenme ortamlarını ve bireysel öğrenme hızlarını geliştirmek modern teknolojiyi kullanmakla mümkündür (Sarker, Wu, Cao, Alam & Li, 2019). Bu açıdan bakıldığında eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü okullarda verilen derslerde bilgisayar ve internet kullanımı eğitim-öğretim faaliyetlerinin en önemli öğelerinden biri haline gelmiştir (Açıkalın, 2010). Bu teknolojik gelişmelerin sonucu olarak öğrencilerin başarılarını arttırmak ve öğrenme ortamlarını zenginleştirmek adına eğitim ile teknoloji unsurları artık daha fazla bir araya gelmektedirler (Costley, 2014). Eğitim öğretimin her safhasında ortaya konulan eğitim öğretim faaliyetlerinde hedeflenen kazanım ve davranışlara ulaşmayı kolaylaştıran, dersleri

daha ilgi çekici hale getiren (Nalçacı & Ercoşkun, 2005) bu süreci olumlu yönde kolaylaştıran bütün teknolojik ürünlere ve materyallere daha fazla yer verilmelidir (Duhaney, 2001). Okul ve sınıf ortamlarında derslerin işlenişinde kullanılan teknolojik araçlar ve bazı programlar eğitim öğretimin amaçlarına ulaşmada bazen yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle teknolojik gelişmeleri ve yazılım alanlarını çok yakından takip etmek gerekmektedir. Sınıf içinde kullanılan teknolojik araçlarla desteklenen kalıcı ve aktif öğrenmede teknolojik kaynakların bir arada kullanılmasına katkı sağlamaktadır (Berson & Balyta, 2004). Teknolojik araç ve gereçlerle ders konuları ilgi çekici ve akıcı hale gelmesi, öğrencilerin motivasyonunu arttırması, derse aktif katılımının sağlanması, öğrencilerde kalıcı ve unutulmaz bilgiler edinmelerini sağlar (Kaya, 2008; Kuloğlu & Bay, 2019).

Günümüz modern teknolojilerinden üst düzeyde faydalanmak, yapılandırıcı bir eğitim öğretim ortamı oluşturulmasını sağlar (Manfra & Hammond, 2008). Eğitim öğretimi birçok yönden olumlu olarak etkileyen teknolojik materyal ve araçlar, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler konuları için dersin, kalıcı öğrenmeyi sağlamada önemli bir etkene sahiptir. Soyut kavramlar içeren sosyal bilgiler konularının somutlaştırılmasında öğretmenlere kolaylık sağlar ve araçların kullanımını zorunlu hale getirir. Sosyal bilgiler öğretiminde geleneksel bir yöntem olan ders kitapları, küre ve harita kullanmalarıdır (Dere & Dinç, 2017).

2000’li yıllara kadar sosyal bilgiler öğretiminde dijital teknolojinin gelişmesiyle birlikte, öğrencilerin birden fazla işitme organına hitap eden kamera, akıllı tahtalar, bilgisayarlar, fotoğraf makinaları, projeksiyonlar, akıllı telefonlar vb. teknik araç ve gereçler kullanılmaya başlandı (Özel, 2012; Aydemir, Küçük & Karaman, 2012). Günümüzde ise kitap okuyucu, taşınabilir medya çalar, akıllı telefon, kablosuz cihaz gibi dijital ortamlarda okunan sanal kitap okuyucu ve e-müze gibi yeniliğe açık teknolojik program ve yazılımlar uygulamaya konuldu (Soydan, 2012; Çalışkan, Önal & Yazıcı, 2016).

Sosyal bilgiler ve hayat bilgisi dersleri içerisinde kullanılan her türlü araç-gereç ve teknolojik materyaller öğretme-öğrenme sürecini zenginleştirerek hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından daha istendik durumları beraberinde getirmektedir. Bu teknolojik araçlar sosyal bilgiler dersinin hedeflerinden olan öz yeterlilik, karşılaşılan sorunlara çözüm bulma, karar verebilme, öz saygı, mantıkçılık, yapıcı ve eleştirci düşünebilme becerilerini bir üst seviyeye taşıyıp kavratmaktır (Heafner, 2004; Kaya, 2008; Lin vd. 2012). Ayrıca Sosyal bilgiler dersinin işlenişinde öğrencilerin öğrenilen konulara karşı ilgi ve dikkatlerini çekme, motivasyonlarını arttırma, derslere aktif olarak katılıp tam öğrenmeyi meydana getirebilmektir (Akgün, Kuru & Yücekaya, 2015; İnel ve Çetin, 2017; Kazu & Yeşilyurt, 2008; Yaylak & İnan, 2018; Yeşiltaş, 2014). Sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından teknolojik materyal ve araç-gereç kullanma, sınıf yönetiminde kolaylık, çoklu zekâ alanlarına hâkim olma, soyut kavramları somutlaştırma, yaparak yaşayarak öğrenmeyi daha ilgi çekici hale getirmede öğrenci ve öğretmene büyük kolaylıklar sağlamaktadır (Ateş, 2010; Bilici & Güler, 2016; Doğru & Aydın, 2018).

Literatür incelendiğinde; özellikle sosyal bilgiler dersi esnasında teknolojik araç-gereç kullanmanın; soyut kavramları somutlaştırdığı, öğretilmesi hedeflenen bilgi ve becerileri kazandırmada işitsel, görsel olarak öğrenciye sunma ve anlamayı kolaylaştırdığı, ilgi, dikkat ve konuya karşı motivasyonu arttırdığı, öğrencinin derse sıkılmadan aktif olarak katılım sağladığına yönelik birçok çalışma bulunmaktadır (Bulut & Koçoğlu, 2012; İneç, 2017; Şahin & Taşyürek, 2014). Öğrenme-öğretme ortamının teknolojik materyallerle zenginleştirilmesinin öğrencilerin tutumlarına ve başarılarına olumlu etki ettiği konusunda ise çalışmalar mevcuttur (Vermeersch & Kremer, 2005; Barrera-Osorio vd., 2007; Glewwe, Kremer & Moulin, 2009;

Muralidharan & Sundararaman, 2010; Uzunöz, Aktepe & Gündüz, 2017; Kul, Çelik & Aksu, 2018). Yine teknolojik araçlarla, öğretim yöntem ve tekniklerinin bütünleştirildiğine ve teknolojik araç kullanmanın zorunluluğunun ortaya konulduğu bazı çalışmaların yapıldığı görülmektedir (İneç & Akpınar, 2017; Yılmaz & Ayaydın, 2015).

Bu bağlamda ders süreci içerisinde daha sağlıklı bir öğrenme ortamının gerçekleşebilmesi için derslerde öğretim teknolojisi ve değişik türden araç-gereçlerin kullanılması var olan süreci daha anlamlı hale getirebilmektedir. Nitekim öğrencilerin olumlu bir gelişime sahip olabilmesi derslerin işlenişinde kullanılan öğretim teknolojileri ve materyal kullanımı ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenler öğretim esnasında öğretim teknolojilerini ve materyallerini mutlaka kullanmalıdırlar. Ayrıca eğitim-öğretimin daha ilgi çekici bir hal alması ve öğrenci motivasyonunu üst düzeye çıkarması için öğretim teknolojileri ve materyal kullanımı öğrenmeyi desteklemesi açısından büyük önem arz eder (Uygun & Kılıçkara, 2019). Bu sebeple sosyal bilgiler öğretmenlerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu doğrultuda çalışmada sınıf öğretmenleri ve sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine yönelik görüş ve önerileri incelenmiştir.

Bu araştırma, sınıf içi öğretim teknolojilerinin kullanılmasına yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş ve önerilerini saptamak üzere ortaya konulmuştur. Bu durumdan hareketle yapılan bu çalışmada alt problem cümleleri olarak aşağıda yer alan şu sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1) Öğretim teknolojisi kavramından ne anlamaktasınız? Açıklayınız.
- 2) Öğretmenlerin bildikleri ve kullanabildikleri teknolojik donanımları nelerdir? Açıklayınız.
- 3) Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanmanın faydalarına yönelik düşünceleri nelerdir? Açıklayınız.
- 4) Öğretmenlerin kaçınılmaz olarak nitelendirdikleri öğretim teknolojileri nelerdir? Açıklayınız.
- 5) Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanımı konusundaki önerileri nelerdir? Açıklayınız.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, sınıf içi öğretim teknolojilerinin kullanılmasına yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş ve önerilerinin ortaya konulduğu nitel bir çalışmadır. Araştırmanın doğasına uygun bir şekilde yapılandırılan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim deseninden faydalanılmıştır. Bu teknik, nitel araştırma metodolojisi göz önüne alındığında yapısı itibariyle net ve genelleyici sonuçları tespit ederek ortaya koymada her ne kadar kısıtlı görülse de bildiğimiz ancak incelenen unsur hakkında çok ayrıntılı bir biçimde bilgi sahibi olamadığımız durumlarda mevcut sonuçları daha ayrıntılı bir biçimde görebilmemize yardımcı olan bir desendir (Büyüköztürk vd. 2011).

Çalışma Grubu

Yapılan çalışmada çalışma grubu olarak, 2021-2022 yılı güz döneminde Hatay il merkezinde kamuya ait beş farklı ortaokulda görev yapan 16 sosyal bilgiler öğretmeninden meydana gelmektedir. Araştırma kapsamında görüşlerine müracaat edilen sosyal ve sınıf öğretmenleri gönüllülük esasına göre çalışmaya katılmışlardır.

Veri Toplama Araçları

2021-2022 güz yarıyılı içerisinde sınıf içi öğretim teknolojilerinin kullanılmasına yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş ile önerilerinin incelendiği bu çalışmada katılımcılardan görüşlerini almak adına araştırmacılar tarafından hazırlan yarı yapılandırılmış görüşme formundan faydalanılmıştır. Hazırlanan bu formda mevcut olan sorulara sosyal bilgiler öğretmenlerinin cevap vermesi için 5 tane soru (açık uçlu) onlara yöneltilmiştir. Açık uçlu soruların temel amacı, herhangi bir konu hakkında araştırmacılara incelenen konu/konular hakkında esnek bir bakış açısı kazandırmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Çalışma kapsamında öğretmenlerden görüş elde edebilmek adına onlara sorulan soruların açık, net ve anlaşılır olmasına olanak sağlamak amacıyla araştırmacılar tarafından ortaya konulan yarı yapılandırılmış mülakat formu, araştırma grubu içinde yer almayan 8 sosyal bilgiler öğretmenine uygulanmış ve uzmanlardan elde edilen görüşlerden de faydalanılarak yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin sınıf içi öğretim teknolojilerinin kullanılmasına yönelik görüş ile önerilerinin incelendiği bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine bakış açısını ve öğretim teknolojilerini kullanımı konusunda ki görüş ve önerilerini belirlemek gayesiyle kendilerine yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yöneltilen sorulara vermiş oldukları cevaplar içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmada kapsamında ulaşılan sonuçlar şu şekilde transkripte tabi tutulmuştur: Analizin ilk basamağında katılımcılardan elde edilen görüşler kodlanmıştır. Bir sonraki aşamada elde edilen görüşlere ait temalar oluşturulur. Üç ve dördüncü aşamalarda ise oluşturulan kod ile temalar düzenlenir ve ardından bu temalar araştırmacılar tarafından yorumlanır. Elde edilen verilere yönelik analiz safhasında sosyal bilgiler öğretmenleri Ö1, Ö2, Ö3... Ö16 şekliyle kodlanarak öğretmenlerden elde edilen görüşler analize tabi tutulmuştur. Çalışma kapsamında ulaşılan bulgulara ait frekans dağılımlarıyla (f) birlikte yüzdelerine (%) oluşturulan tablolara işlenmiştir.

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine bakış açılarını, öğretim teknolojilerini kullanımı konusunda ki görüş ve önerilerinin irdelendiği bu çalışmada ulaşılan bulgulara aşağıda tablolar şeklinde açıklanmıştır.

Tablo 1. Öğretim Teknolojisi Kavramına Yönelik Elde Edilen Bulgular

İfadeler	Katılımcı	f	%
Öğretimin daha kalıcı ve kolay olmasının sağlanması	Ö1,Ö3,Ö7,Ö8,Ö10	5	31
Kazanımları daha verimli ve anlaşılır hale getirilmesini sağlaması	Ö4,Ö11,Ö13,Ö15	4	25
Eğitimde kullanılan teknolojik araçlar	Ö2,Ö5,Ö6	3	19
Ders için kullanılan araçların geliştirilmesini sağlaması	Ö9,Ö12,Ö14	3	19
Öğrenmenin gerçekleşmesi için kullanılan teknolojik materyal	Ö16	1	6

Sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “*Öğretim teknolojisi kavramından ne anlamaktasınız? Açıklayınız.*” sorusuna verilen cevaplar Tablo-1’de ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Tablo-1 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin 5’i “*Öğretimin daha kalıcı ve kolay olmasının sağlanması*” şeklinde görüş bildirirken 4 sosyal bilgiler öğretmeni “*Kazanımları daha verimli ve anlaşılır hale getirilmesini sağlaması*” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya cevap veren 3 sosyal bilgiler öğretmeni “*Eğitimde kullanılan teknolojik araçlar*” ve yine 3 sosyal bilgiler öğretmeni “*Ders için kullanılan araçların*

geliştirilmesini sağlaması” şeklinde görüş bildirmişlerdir. 1 sosyal bilgiler öğretmeni de “Öğrenmenin gerçekleşmesi için kullanılan teknolojik materyal” şeklinde görüş belirtmiştir. Tabloda yer alan görüşlere uygun düşen bazı ifadeler şu şekildedir:

“Sosyal bilgiler derslerinde bazı konular görsel öğelerle desteklenerek ancak öğrencilere benimsetilebiliyor. Öğretim teknolojilerinden faydalanarak ders süreci içerisinde verilmesi gereken değerler, beceriler ve kazanımları daha net ve eksiksiz bir şekilde öğrencilerimize verebiliyoruz. Ben ders sürecini zenginleştirdiğini derslerimde gördüm ve bu yüzden sürekli öğretim teknolojilerinden faydalanma yoluna gideceğim.” (Ö10).

Tablo 2. Öğretmenlerin Bildikleri ve Kullanabildikleri Teknolojik Donanımlara İlişkin Bulgular

İfadeler	Katılımcı	f	%
Bilgisayar, tablet, telefon	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö9,Ö10,Ö12,Ö13	8	50
Akıllı tahta	Ö3,Ö6,Ö8,Ö14,Ö15	5	32
Web2	Ö11,Ö16	2	12
Tepegöz	Ö7	1	6

Sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin bildikleri ve kullanabildikleri teknolojik donanımları nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna verilen cevaplar Tablo-2’de ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Tablo-2 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin 8’i “Bilgisayar, tablet, telefon” şeklinde görüş bildirirken 5 sosyal bilgiler öğretmeni “Akıllı tahta” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya cevap veren 2 sosyal bilgiler öğretmeni “Web2” şeklinde görüş bildirmiştir. 1 sosyal bilgiler öğretmeni “Tepegöz” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Tabloda yer alan görüşlere uygun düşen bazı ifadeler şu şekildedir:

“Günümüz dünyasında artık bilgisayar insanoğlunun olmazsa olmazıdır. Hayatın birçok farklı alanında bilgisayar ve türevleri yani tabletler, akıllı telefonlar gibi unsurlar insan hayatını inanılmaz kolaylaştırmaktadır. Zaten çocukların inanılmaz ilgisini çeken bir teknolojik gerecin kontrollü bir biçimde sınıfta kullanılması başarılarını olumlu yönde etkileyecektir diye düşünüyorum. Ben de derslerimde sürekli bilgisayar uygulamalarından faydalanıyorum. Bazen ilginç konu anlatımları bazen de konuları pekiştirmek için değerlendirme sorularını bilgisayardan faydalanarak derslerimde kullanıyorum.” (Ö13).

Tablo 3. Öğretim Teknolojilerini Kullanmanın Faydalarına İlişkin Bulgular

İfadeler	Katılımcı	f	%
Kalıcı öğrenme yaşantıları sağlar	Ö3,Ö7,Ö8,Ö10,Ö15,Ö16	6	38
Görsel olarak daha kalıcı öğrenme sağlaması	Ö2,Ö6,Ö11,Ö12,Ö13	5	32
Eğitim-öğretimi pekiştirir	Ö1,Ö5	2	12
Zaman kazanımına yardımcı olur	Ö4,Ö9	2	12
Dersi verimli hale getirir	Ö14	1	6

Sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanmanın faydalarına yönelik düşünceleri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna verilen cevaplar Tablo-3’te ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Tablo-3 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin 6’sı “Kalıcı öğrenme yaşantıları sağlar” şeklinde görüş bildirirken 5 sosyal bilgiler öğretmeni “Görsel olarak daha kalıcı öğrenme sağlaması” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya cevap veren 2 sosyal bilgiler öğretmeni “Eğitim-öğretimi pekiştirir” şeklinde görüş bildirmiştir. 2 sosyal bilgiler öğretmeni “Zaman kazanımına yardımcı olur” şeklinde görüş bildirmişlerdir. 1 sosyal bilgiler öğretmeni de “Dersi verimli hale getirir” şeklinde görüş belirtmiştir. Tabloda yer alan görüşlere uygun düşen bazı ifadeler şu şekildedir:

“Sosyal bilgiler konuları itibariyle soyut olan kavramların yoğun bir şekilde bulunduğu bir derstir. Öğrenciler soyut olan bu kavramları bazen anlamakta zorlanıyorlar. Biz de derslerimizde öğretim teknolojilerinden faydalanarak var olan o soyut kavramları daha belirgin bir hale getirerek öğrencilerin anlayacağı bir kıvamda bilgisi onlara aktarıyoruz. Öğrenci tarafından içselleştirilen bilgiler onların hayatlarında daha fazla kalıcı bir yapı teşkil eder. Böylelikle kalıcı öğrenmeleri öğrencilerimiz gerçekleştirmiş olur.” (Ö16).

Tablo 4. Ders Sürecinde Kullanılması Kaçınılmaz Olarak Nitelendirilen Öğretim Teknolojilerine İlişkin Bulgular

İfadeler	Katılımcı	f	%
Bilgisayar	Ö2,Ö4,Ö5,Ö9,Ö10,Ö11,Ö15	7	44
Akıllı tahtalar	Ö1,Ö6,Ö12,Ö13,Ö14	5	32
Web tasarımlar	Ö7, Ö8,Ö16	3	18
Eba Okulistik Mebders	Ö3	1	6

Sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin kaçınılmaz olarak nitelendirdikleri öğretim teknolojileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna verilen cevaplar Tablo-4’te ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Tablo-4 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin 7’si “Bilgisayar” şeklinde görüş bildirirken 5 sosyal bilgiler öğretmeni “Akıllı tahta” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya cevap veren 3 sosyal bilgiler öğretmeni “Web tasarımlar” şeklinde görüş bildirmiştir. 1 sosyal bilgiler öğretmeni “Eba Okulistik Mebders” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Tabloda yer alan görüşlere uygun düşen bazı ifadeler şu şekildedir:

“Ders sürecinde her öğretmen neredeyse bilgisayardan faydalanarak derslerini işliyor. Çünkü artık bilim çağında bilginin bile bu kadar kısa sürede önemini yitirdiği bir dönem içerisinde bilgisayar artık herkesin hayatında kullandığı bir enstrüman haline gelen bir metadır.” (Ö2).

Tablo 5. Öğretim Teknolojilerinin Kullanımı Konusundaki Önerilere İlişkin Bulgular

İfadeler	Katılımcı	f	%
Öğretim teknolojileri konusundaki gelişmeleri takip etmeli ve uygulamalı	Ö1,Ö4,Ö5,Ö10,Ö11,Ö14	6	39
Öğretim teknolojilerinin kırsal kesimdeki okullar dâhil olmak üzere bütün okullara milli eğitim bakanlığı tarafından temin edilmeli	Ö3,Ö7,Ö12,Ö13	4	25
Öğretim teknolojilerinin kullanımı konusunda yüz yüze seminerler verilmeli	Ö8,Ö9,Ö16	3	18
Okullara gönderilen araçların bakımı yapılmalı ve her bölgenin yönlendirici bilişim öğretmeni olmalı	Ö2,Ö6,Ö15	3	18

Sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanımı konusundaki önerileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna verilen cevaplar Tablo-5’te ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Tablo-5 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin 6’sı “Öğretim teknolojileri konusundaki gelişmeleri takip etmeli ve uygulamalı” şeklinde görüş bildirirken 4 sosyal bilgiler öğretmeni “Öğretim teknolojilerinin kırsal kesimdeki okullar dâhil olmak üzere bütün okullara milli eğitim bakanlığı tarafından temin edilmeli” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya cevap veren 3 sosyal bilgiler öğretmeni “Öğretim teknolojilerinin kullanımı konusunda yüz yüze seminerler verilmeli” şeklinde görüş bildirmiştir. Yine 3 sosyal bilgiler öğretmeni “Okullara gönderilen araçların bakımı yapılmalı ve her bölgenin yönlendirici bilişim öğretmeni olmalı” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Tabloda yer alan görüşlere uygun düşen bazı ifadeler şu şekildedir:

“Hayat için gerekli olan bilgileri öğrencilere aktarmada çok önemli bir yere sahip olan sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin özellikle teknolojik gelişmeleri yakından takip etmeleri gerekiyor. Çünkü artık dersler eskisi gibi tekdüze işlenmiyor. Öğretmenler öğrenme ortamlarını daha sağlıklı bir şekilde dizayn ediyorlar. İşte bu noktada teknolojik gelişmeleri yakından takip etmenin önemi ortaya çıkmaktadır. Ben örneğin sürekli var olan gelişmeleri yakından takip etmeye çalışıyorum.” (Ö10).

TARTIŞMA VE SONUÇ

İçinde yaşanan zaman diliminin her kademesinde çok hızlı bir şekilde durum ve olgular değişime maruz kalmaktadır. Bilim çağı olarak adlandırılan bu yüzyıl içerisinde bilgi ve bilgiye verilen önemin artmasıyla birlikte hem birey hem de içinde yaşadığı toplum büyük bir gelişim göstermiştir. Özellikle bireyin gelişimine katkı sağlayan eğitim kurumlarının da bu bilgi çağı olarak adlandırılan dönemden fevkalade etkilendiğinden bahsedilebilir. Nitekim şuan mevcut olan eğitim kurumlarında öncelikli olarak dünyaya bütüncül bir şekilde bakabilen, dünya arenasında meydana gelen gelişmeleri yakından izleyebilen, teknolojiyi günlük hayatında kullanabilen ve küresel vatandaşlık vasıflarını kendinde yer etmiş insanların yetiştirilmesi ön plana alınmaktadır. Birey içinde yaşadığı topluma pozitif yönde katkılar sunabilmek adına öncelikli olarak mevcut teknolojik gelişmeleri yakından takip etmeli ve bu teknolojiden faydalanabilmek için de gerekli olan bilgi, beceri ve değerlerle donatılmalıdır. Bu aşamada formal eğitim kurumlarında en önemli etken olarak nitelendirilen öğretmenler, eğitim-öğretim etkinlikleriyle birlikte sınıf içi araç gereç kullanımı ve insan niteliğini merkeze alarak etkinliklerini sistematik bir bakış açısına göre dizayn etmelidirler (Güven, 2006). Eğitim-öğretim etkinliklerinin sistematik bir biçimde dizayn edilmesindeki asıl amacın kısa bir süre zarfında birey için gerekli olan bilgi yığınlarının sağlıklı bir şekilde bireylere transfer edilmesidir (Yalın, 1999) Yanpar ve Yıldırım (1999) tarafından yapılan araştırmada bilginin sağlıklı bir şekilde öğrencilere transfer edilebilmesinde eğitim-öğretim etkinliklerinin yürütücüleri olan öğretmenlerin önemli bir yere sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Eğitim-öğretim etkinliklerinin yürütüldüğü sınıf ortamlarının teknolojik gelişmelere bağlı bir şekilde dizayn edilmesinin özellikle son yıllarda çok önem arz eden bir durum olduğu unutulmamalıdır. Bundan hareketle yapılan bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine yönelik görüşleri ile önerilerinin incelendiği bu araştırmada altı adet alt probleme ilişkin elde edilen sonuçlara aşağıda ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Birinci alt problem kapsamında öğretmenlere yöneltilen “Öğretim teknolojisi kavramından ne anlamaktasınız? Açıklayınız.” sorusuna sosyal bilgiler öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun “Öğretimin daha kalıcı ve kolay olmasının sağlanması” şeklinde görüş bildirdikleri saptanmıştır. Zengin bir öğrenme ortamının meydana getirilmesinde teknolojik argümanların önemli bir paya sahip olmasının bu görüşün ön plana çıkmasına neden olduğu ifade edilebilir. İkinci alt problem kapsamında sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin bildikleri ve kullanabildikleri teknolojik donanımları nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin “Bilgisayar, tablet, telefon” şeklindeki görüşleri ön plana çıkmıştır. Bu görüşün ön plana çıkmasına neden olan unsurun günlük hayatında öğretmenlerin bu teknolojik ürünleri fazlasıyla kullanmalarının neden olduğu ifade edilebilir. Çalışmanın üçüncü alt problemi kapsamında sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanmanın faydalarına yönelik düşünceleri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna sosyal bilgiler öğretmenlerinin “Kalıcı öğrenme yaşantıları sağlar” görüşü ön plana çıkmıştır. Kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için derslerin öğretim teknolojisi ve araç gereç kullanılarak daha anlamlı ve verimli olduğu kabul edilen bir gerçektir. Öğrencilerin

olumlu bir gelişime sahip olabilmesi derslerin işlenişinde öğretim teknolojileri ve materyal kullanımı ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenler derslerin işlenişinde öğretim teknolojilerini ve materyallerini kullanma konusunda istekli oldukları ve materyal kullanımının önemine inandıkları görülmüştür. Eğitim-öğretim etkinliklerinin daha ilgi çekici ve kalıcı olması için öğretim teknolojilerini ve materyal kullanımı öğretmeni desteklemesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknoloji kullanımı ve araç-gereç kullanımlarına ilişkin görüş ve önerileri merak konusu olup buna ihtiyaç duyulmaktadır (Uygun & Kılıçkara, 2019). Çalışmanın dördüncü alt problemine ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin kaçınılmaz olarak nitelendirdikleri öğretim teknolojileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna sosyal bilgiler öğretmenlerinin “Bilgisayar” görüşünü ifade ettikleri görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu görüşü ifade etmelerinde içinde bulunulan teknoloji çağının etkisinin olduğu düşünülmektedir. Çalışmanın beşinci alt problemine ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilen “Öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanımı konusundaki önerileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna sosyal bilgiler öğretmenlerinin “Öğretim teknolojileri konusundaki gelişmeleri takip etmeli ve uygulamalı” görüşünü ifade ettikleri görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu görüşü ifade etmelerinde sınıf ortamlarının artık sürekli gelişmeye paralel bir şekilde dizayn edilmesinin neden olduğu düşünülmektedir.

Etik Metin

Bu makalede araştırma ve yayın etiği kuralları takip edilmektedir. Makale ile ilgili her türlü ihlalin sorumluluğu yazar/yazarlara aittir.

KAYNAKÇA

- Açıkalm, M. (2010). Sosyal bilgiler eğitiminde yeni yaklaşımlar: Çokkültürlü ve küresel eğitim. *İlköğretim Online*, 9(3), 1226-1237.
- Akgün, M., ve Koru-Yücekaya, G. (2015). Akıllı tahta kullanımına yönelik öğrenci tutumu ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Ankara ili örneği). *E-Journal of New World Sciences Academy (NWSA)*, 10(3), 1-11.
- Alkan, N. (1995). Bilgi taramalarının nitelik açısından değerlendirilmesinde bütünlük (kapsam), yenilik, tarama çıktısı ve kullanıcı çabası ölçütleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 9(3), 315-324.
- Ateş, M. (2010). Ortaöğretim coğrafya derslerinde akıllı tahta kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 22, 409-427.
- Aydemir M., Küçük S., & Karaman S. (2012). Uzaktan eğitimde tablet bilgisayar kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 153-159.
- Barera-Osori F. (2007). *The impact of private provision of public education: empirical evidence from Bogotá's concession schools*. Policy Research Working Paper, Washington, DC: World Bank.
- Berson, M. J., & Balyta, P. (2004). Technological thinking and practice in the social studies: Transcending the tumultuous adolescence of reform. *Journal of Computing in Teacher Education*, 20(4), 141-150.
- Bilici, S., & Güler, Ç. (2016). Ortaöğretim öğretmenlerinin TPAB düzeylerinin öğretim teknolojilerini kullanma durumlarına göre incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 898-921.
- Bulut, İ., & Koçoğlu, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin görüşleri (Diyarbakır ili örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 242-258.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Costley, K. C. (2014). *The positive effects of technology on teaching and student learning*. Arkansas Tech University.
- Çalışkan, E., Önal, N., & Yazıcı, K. (2016). Öğretim etkinliklerinde sanal müzelerin kullanımına ilişkin sosyal bilgiler öğretmen adayları ne düşünüyor. *Turkish Studies*, 11(3), 689-706.
- Çalışkan, N. & Karadağ, E. (2006). Bir baton olarak öğretmenin elleri. *Eğitim Araştırmaları*, 25, 54-61.

- Çetinkaya, L., & Keser, H. (2014). Öğretmen ve öğrencilerin tablet bilgisayar kullanımında yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 13-14.
- Çetintürk, F. (2014). *Okul duvarlarında yer alan görsel materyallerin sosyal bilgiler öğretimindeki yerine ilişkin öğrenci görüşleri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Dere, İ., & Dinç, E. (2017). Sosyal bilgiler derslerinden kalanlar: 1960'dan günümüze kadar sosyal bilgiler dersini alanların hatıraları. *Diyalektolog Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 21-39.
- Dere, İ. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretim materyali geliştirme ve kullanımı hakkındaki görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(41), 89-112.
- Doğru, E., & Aydın, F. (2018). Coğrafya öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) hakkındaki düşünceleri ve bunu kullanma durumları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 88-100.
- Duhaney, D. (2001). Teacher education: Preparing teachers to integrate technology. *International Journal of Instructional Media*, 28(1), 23-30.
- Garton, S., & Graves, K. (2014). *Materials in ELT: Current Issues. in International perspectives on materials in international perspectives on English language teaching*. Ed: S. Garton and K. Graves editors. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 1-15.
- Gilakjani, A. P. (2018). Teaching pronunciation of English with computer technology: A qualitative study. *International Journal of Research in English Education (IJREE)*, 3(2), 94-114.
- Glewwe, P., Kremer, M., & Moulin, S. (2009). Many children left behind? Textbooks and test scores in Kenya. *American Economic Journal: Applied Economics*, 1(1), 112-135.
- Göksel, O. (2007). *Sosyal bilgiler öğretiminde harita ve grafik kullanımının eğitimi destekleme düzeyi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye.
- Güven, S. (1997). *Temel eğitim 1. kademe (ilkokul) öğretmenlerinin öğretmenlik bilgi ve becerilerine ilişkin yeterliliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Güven, İ. (2001). Öğretmen yetiştirme uluslararası boyutu. *Milli Eğitim Dergisi*, 150, 20-27.
- Güven, S. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin kazandırdığı yeterlikler yönünden değerlendirilmesi (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 165-179
- Heafner, T. (2004). Using technology to motivate students to learn social studies. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 4(1), 42-53.
- İneç, Z. F., & Akpınar, E. (2017). Sosyal bilgilerin otantik öğretiminde yeni yaklaşımlar. *Uluslararası Sosyal Alan Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 46-65.
- İnel, Y., & Çetin, T. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde kullanılan bilgisayar temelli materyallerin 6. sınıf öğrencilerinin dikkat düzeylerine etkisinin elektroansfalografi cihazı aracılığıyla tespiti. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 831-848.
- İşman, A. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Değişim.
- Kaya, B. (2008). Sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanımı. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 189-205.
- Kazu, H., ve Yeşilyurt, E. (2008). Öğretmenlerin öğretim araç-gereçlerini kullanım amaçları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 175-188.
- Kul, U., Celik, S., & Aksu, Z. (2018). The impact of educational material use on mathematics achievement: A meta-analysis. *International Journal of Instruction*, 11(4), 303-324.
- Kuloğlu, M. E., & Bay, E. (2019). İngilizce öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (eba) kullanım durumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 327-351.
- Kurt, A.A., Kuzu, A., Dursun, Ö.Ö., Güllüoğlu, F. & Gültekin, M. (2013). FATİH projesinin pilot uygulama sürecinin değerlendirilmesi: Öğretmen görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(1), 1-23.
- Kurtdede-Fidan, N. (2008). İlköğretimde araç gereç kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 1(1), 48-61.
- Lin, C. P., Wong, L. H., & Shao, Y. J. (2012). Comparison of 1: 1 and 1: m CSCL environment for collaborative concept mapping. *Journal of Computer Assisted Learning*, 28(2), 99-113.
- Manfra, M. M., & Hammond, T. C. (2008). Teachers' instructional choices with student-created digital documentaries: Case studies. *Journal of Research on technology in Education*, 41(2), 223-245.

- Muralidharan, K., & Sundararaman, V. (2010). The impact of diagnostic feedback to teachers on student learning: experimental evidence from India. *Economic Journal*, 120(546), 187-203.
- Nalçacı, A., & Ercoşkun, M.H. (2005). İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanılan Materyaller. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 142-154.
- Özel, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine yönelik tutum ve davranışları. *Doğu Coğrafya Dergisi* 19(31), 129-144.
- Picard, P. M., (2009). *Technology based interviews: Constructing better student attitudes toward history by using technology to develop a technology based interview archive of the great depression*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Columbia Üniversitesi, New York, USA.
- Saracaloğlu, A. S., Dinçer, B., & Dedebeali, N. C. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının internet ve teknolojiye yönelik tutumları ile bilgisayar özyeterlilik algılarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 824-832.
- Sarker, M. N. I., Wu, M., Cao, Q., Alam, G. M., & Li, D. (2019). Leveraging digital technology for better learning and education: a systematic literature review. *International Journal of Information and Education Technology*, 9(7), 453-461.
- Soydan, E. (2012). E-kitap teknolojisi ve basılı kitabın geleceği. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 389-399.
- Spaulding, M. (2013). Preservice and in-service teachers' perceptions toward technology benefits and integration. *Journal of Learning in Higher Education*, 9(1), 67-78.
- Şahin, İ. F., & Taşyürek, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerde kullanmış oldukları araç-gereçler hakkındaki görüşleri (Erzurum örneği). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 36, 29-42.
- Şimşek, N. (2002). *Derste eğitim teknolojisi kullanımı*. Nobel.
- Ulusoy, K., & Gültim, K. (2009). Sosyal bilgiler dersinde tarih ve coğrafya konuları işlenirken öğretmenlerin materyal kullanma durumları. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 10(2), 85-99.
- Uygun, K., & Kılıçkara, S. (2019). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyal kullanımına ilişkin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 90-108.
- Uzunöz, A., Aktepe, V., & Gündüz, M. (2017). Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersinin, mesleki acıdan kazandırdıklarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri: Nitel bir çalışma. *Journal of Qualitative Research in Education*, 5(3), 317-339.
- Vermeersch, C., & Kremer, M. (2005). School meals, educational achievement, and school competition: evidence from a randomized evaluation. World Bank Policy Research Working Paper No. 3523.
- Vural, B. (2004). *Eğitim-öğretimde teknoloji ve materyal kullanımı*. Hayat.
- Yalın, H. (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Nobel.
- Yani, A., & Ahmad, S.S.B.H. (2018). The instructional materials of the Arabic language teaching for non-Arabic speakers in the republic of Indonesia: A typical study of the state University of Malang, Indonesia. *European Journal of Education Studies*, 5(6), 83-94.
- Yanpar, Ş.T., & Yıldırım, S. (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Anı.
- Yaylak, E., & İnan, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 1-32.
- Yeşiltaş, E. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde öğretim materyalleri ve teknolojileri*. M. Safran. (Ed.), Sosyal bilgiler öğretimi içinde (ss. 225-241). Pegem.
- Yılmaz, K., & Ayaydın, Y. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretim Teknolojileri Kullanımına İlişkin Alt Yapılarının ve Yeterlilik Algılarının İncelenmesi Nitel Bir Çalışma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 87-107.

EXTENDED ABSTRACT

Opinions and Suggestions of Social Studies Teachers on the Use of In-Class Instructional Technologies (The Case of Hatay Province)

The main purpose of education is to raise a generation that can interpret and question, not memorize and transfer knowledge. For this reason, the goals of contemporary educational institutions are to create individuals who have critical thinking, add something new to their vocabulary, and know how to access information. It offers a plan and program for individuals to have the ability to think. It can be expressed as the most basic purpose of National Education systems to prepare the individual for the real world against all kinds of difficulties that may be encountered in daily life (Paul, 1984). At this point, social studies undertake the mission of preparing the individual for real life. In this context, existing social studies courses should be supported with modern materials and technological tools (Çetintürk, 2014). In this context, in order for a permanent learning to take place, the lessons should serve for permanent learning in a more meaningful and efficient way by using instructional technology and tools. As a matter of fact, it is possible for students to have a positive development with the use of instructional technologies and materials used in the teaching of the lessons. For this reason, teachers should definitely use instructional technologies and materials during teaching. In addition, in order to make education more interesting and to increase student motivation, the use of instructional technologies and materials is of great importance in terms of supporting learning (Uygun & Kılıçkara, 2019). For this reason, social studies teachers have important responsibilities. In this direction, the opinions and suggestions of classroom teachers and social studies teachers about instructional technologies were examined.

This research was conducted to determine the opinions and suggestions of social studies teachers regarding the use of instructional technologies and materials. In this context, answers to the following questions were sought in the study:

- 1) What do you understand by the concept of instructional technology? Please explain.
- 2) What are the teachers' suggestions on the use of instructional technologies? Please explain.
- 3) What are the technological equipment that teachers know and can use? Please explain.
- 4) What are the teachers' thoughts on the benefits of using instructional technologies? Please explain.
- 5) What are the instructional technologies that teachers describe as inevitable? Please explain.
- 6) What are the teachers' suggestions about the use of instructional technologies? Please explain.

In this study, which examines the opinions and suggestions of social studies teachers regarding the use of instructional technologies and materials, the phenomenology design, which is one of the qualitative research methods, was taken into consideration. Although the phenomenology technique is limited in determining and presenting clear and generalizing results in terms of its structure, considering the qualitative research methodology, it is a technique that helps us to see the existing results in a more detailed way in cases where we know in the last analysis but do not have detailed information about the subject being examined. pattern (Büyüköztürk et al.

2011). The study group of the research consists of 16 social studies teachers working in public schools in the city center of Hatay in the fall semester of 2021-2022. Social and classroom teachers, whose opinions were consulted within the scope of the research, participated in the study on a voluntary basis. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in this study, in which the opinions and suggestions of social studies teachers about instructional technologies in the 2021-2022 fall semester were examined. 6 open-ended questions were prepared for teachers to answer the questions in the semi-structured interview form. Open-ended questions allow the researcher to flexibly address the phenomenon he wants to examine (Yıldırım & Şimşek, 2011).

In order to obtain data within the scope of the study, in order to ensure that the questions directed to the teachers are clear and understandable, the interview form, which was prepared first, was applied to 8 teachers outside the study group, and the structured interview form was given its final form by making use of the opinions obtained from the experts. In order to determine the perspectives of the social studies teachers participating in the research on instructional technologies and their opinions and suggestions about the use of instructional technologies, the answers they gave to the questions asked through a semi-structured interview form were subjected to content analysis. The results reached within the scope of the study were analyzed as follows: The data obtained in the first stage were primarily coded. In the second stage, themes were created for the results achieved. In the third stage, the codes and themes were arranged and the findings obtained in the fourth stage were interpreted by the researchers. In the analysis of the data, the social studies teachers were coded as Ö1, Ö2, Ö3... Ö16 and the data obtained from the teachers were transcribed. The frequency distributions (f) and percentages (%) of the data obtained within the scope of the study are given in the findings section through tables.

It should not be forgotten that the design of classroom environments in which educational activities are carried out in accordance with technological developments is a very important situation especially in recent years. Based on this, the results of the six sub-problems in this research, in which the opinions and suggestions of social studies teachers about instructional technologies are examined, are given below in detail. Within the scope of the first sub-problem, "What do you understand from the concept of instructional technology? Please explain." It was determined that the majority of the social studies teachers expressed their opinion as "To make teaching more permanent and easier". It can be stated that the fact that technological arguments have an important share in creating a rich learning environment causes this view to come to the fore. Within the scope of the second sub-problem, "What are the teachers' suggestions about the use of instructional technologies? Please explain." The opinion of the social studies teachers that "Technology should be used that will appeal to more sense organs and employ more students" came to the fore. Studies supporting this result obtained within the scope of the research (Gilakjani, 2018; Kurtdede-Fidan, 2008; Saracaloğlu et al., 2017; Spaulding, 2013) were also found in the relevant literature.

Within the scope of the third sub-problem, "What are the technological equipment that teachers know and can use? Please explain." Social studies teachers' views on the question of "Computer, tablet, phone" came to the fore. It can be stated that the factor that causes this view to come to the fore is the fact that teachers use these technological products excessively in their daily life. Within the scope of the fourth sub-problem of the study, "What are the teachers' thoughts on the benefits of using instructional technologies? Please explain." The opinion of social studies teachers, "Provides permanent learning experiences" came to the fore. It is an accepted fact that lessons are more meaningful and productive by using instructional technology and equipment

in order to achieve permanent learning. It is possible for students to have a positive development with the use of instructional technologies and materials in the teaching of the lessons. For this reason, it has been seen that teachers are willing to use instructional technologies and materials in the teaching of lessons and believe in the importance of using materials. In order to make educational activities more interesting and permanent, the use of instructional technologies and materials is of great importance in terms of supporting the teacher. For this reason, the opinions and suggestions of social studies teachers about the use of technology and the use of tools and equipment are a matter of curiosity and this is needed (Uygun & Kılıçkara, 2019). Regarding the fifth sub-problem of the study, “What are the teaching technologies that teachers describe as inevitable? Please explain.” It was seen that social studies teachers expressed the "Computer" view to the question. It is thought that the technology age has an effect on the social studies teachers' expression of this view. Regarding the sixth sub-problem of the study, “What are the teachers' suggestions about the use of instructional technologies? Please explain.” It was seen that social studies teachers expressed the view that "they should follow and apply the developments in instructional technologies" to the question. It is thought that the reason why social studies teachers express this view is that classroom environments are now designed in parallel with continuous development.

"Journal of Education and New Approaches - JENA" is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).